



JUSTITSMINISTERIET

Civilafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 28. april 2016
Kontor: Formueretskontoret
Sagsbeh: Helene Bendtsen
Sagsnr.: 2016-0037-0151
Dok.: 1943793

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 2 vedrørende forslag til lov om ændring af lov om kreditaftaler (L 156), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 21. april 2016.

Søren Pind

/

Mette Johansen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 2 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af lov om kreditaftaler (L 156):

”Ministeren bedes kommentere materialet fra 4finances foretræde den 21. april 2016, jf. L 156 - bilag 3.”

Svar:

I materialet fra 4finances foretræde for Folketingets Retsudvalg den 21. april 2016 fremsætter 4finance, som udbyder kviklån på det danske marked, en række kommentarer til det fremsatte lovforslag.

4finance anfører bl.a., at lovforslaget tager afsæt i myter og upræcise tal, og henviser i den forbindelse bl.a. til, at der i lovforslagets bemærkninger alene henvises til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens rapport om markedet for kviklån og ikke til Forbrugerombudsmandens opgørelse for 2014 over indberettede kortfristede lån.

4finance anfører endvidere, at der er tale om et indgreb i forbrugerens ret til at træffe sine egne valg, og at lovforslaget reelt fratager forbrugeren adgang til den pågældendes måske eneste akutte kreditmulighed. Det er ifølge 4finance i forbrugerens interesse, at der er et bredt udsnit af valgmuligheder i relation til lån, og lovforslaget vil indebære, at mængden af lånetilbud med adgang til hurtig lånoptagelse vil blive reduceret.

Herudover anfører 4finance, at den foreslåede obligatoriske betækningsperiode reelt vil være uden effekt, idet der fortsat vil være mulighed for at foretage såkaldt impulsiv låntagning gennem andre kreditudbydere, herunder pengeinstitutter, som ikke omfattes af reguleringen.

Ifølge 4finance bør misligholdelse undgås ved at styrke kreditvurderingen frem for ved at indføre en obligatorisk betækningsperiode. 4finance foreslår derfor en række alternative tiltag, som skal sikre en bedre kreditvurdering af nye kunder og give personer, som optager kviklån, en 48-timers gratis fortrydelsesret.

Endelig opfordrer 4finance til, at lovforslagets ikrafttrædelsesdato ændres til den 1. januar 2017 for at sikre fornøden tid til implementering af de nye regler.

Justitsministeriet skal indledningsvis bemærke, at de synspunkter, der gives udtryk for i materialet fra 4finances foretræde for Retsudvalget den 21.

april 2016, i vidt omfang svarer til de synspunkter, som fremgår af 4finances høringssvar til lovforslaget, jf. L 156 – bilag 1.

Justitsministeriet er principielt enig i, at det er vigtigt at bevare den frihed til at indgå aftaler, som er grundlæggende i dansk ret. Når de to aftaleparter ikke er jævnbyrdige, som f.eks. ved aftaler mellem en forbruger og en erhvervsdrivende, kan det dog være nødvendigt at beskytte den svage part mod at indgå aftaler, som den pågældende muligvis ikke fuldt ud kan overskue. Sådant forbrugerbeskyttende regulering af aftalefriheden er der flere eksempler på i dansk ret, herunder også i kreditaftaleloven, jf. bl.a. §§ 7 a og 7 b om kreditgiverens oplysningspligt, § 7 c om kreditgivers pligt til at foretage kreditværdighedsvurdering og § 19 om forbrugerens fortrydelsesret.

Som det fremgår af pkt. 3.1.2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger, finder Justitsministeriet på baggrund af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens markedsundersøgelse, at det er relevant at indføre en yderligere beskyttelse af forbrugeren i forbindelse med indgåelse af aftaler om kortfristede forbrugslån i form af en obligatorisk betænkingsperiode, inden for hvilken forbrugeren ikke gyldigt kan acceptere et lånetilbud.

Betækningsperioden sikrer en reel beskyttelse af forbrugeren, uden at adgangen til at indgå aftaler om kortfristede forbrugslån begrænses unødigt. Alle forbrugere vil således fortsat have mulighed for – efter udløbet af betækningsperioden – at acceptere kreditgiverens tilbud om et kortfristet forbrugslån.

Justitsministeriet vurderer ikke, at en styrkelse af kreditgivers mulighed for at foretage kreditvurdering eller indførelse af en 48 timers fortrydelsesret vil være tilstrækkeligt til at løse problemet med, at for mange forbrugere optager kortfristede lån, som de ikke kan betale tilbage rettidigt.

Som anført ovenfor indeholder kreditaftaleloven allerede i dag regler om kreditgivers pligt til at foretage kreditværdighedsvurdering og om forbrugers fortrydelsesret. Låntageren kan altså allerede i dag inden en frist på 14 dage fortryde lånet og komme ud af sin forpligtelse mod at tilbagebetale det lånte beløb og eventuelle påløbne renter. Anvendelsen af en fortrydelsesret forudsætter imidlertid, at låntageren er i stand til at betale lånet tilbage, hvilket kan være vanskeligt, når først lånet er udbetalt og pengene brugt. I stedet bør forbrugeren have mulighed for at tænke sig om, inden

lånet optages og udbetales, hvilket en obligatorisk betænkningstid skal sikre.

Justitsministeriet bemærker, at der med lovforslaget lægges op til at styrke forbrugerbeskyttelsen i forhold til en specifik lånetype, fordi Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens undersøgelse af kviklånsmarkedet har påvist et behov for, at forbrugeren i forhold til denne type lån i højere grad gives mulighed for at genoverveje lånet og sit lånebehov.

Kortfristede forbrugslån adskiller sig fra andre typer af kreditaftaler derved, at hele kreditbeløbet og alle kreditomkostningerne skal betales tilbage inden for ganske kort tid efter lånets optagelse. Visse kreditprodukter, der tilbydes af et pengeinstitut, kan have tilsvarende karakteristika, men da forretningsmodellen for de to kreditudbydere er meget forskellig, og da et pengeinstitut typisk vil have en bedre viden om den enkelte forbrugers privatøkonomi, er disse kreditprodukter ikke forbundet med de samme risici for forbrugeren. Der henvises i øvrigt til afsnit 3.1.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

For så vidt angår synspunkterne vedrørende de i lovforslaget gengivne tal vedrørende kviklånsmarkedet, skal Justitsministeriet bemærke, at tallene er taget fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens rapport om markedet for kviklån fra maj 2015. Rapporten er bl.a. baseret på en markedsundersøgelse gennemført i 2013. Der blev i 2014 indført en ny definition af begrebet ”misligholdt lån”, og tallene i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens rapport og Forbrugerombudsmandens opgørelse for 2014 er derfor ikke umiddelbart sammenlignelige. Justitsministeriet har derfor henholdt sig til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens rapport.

Justitsministeriet kan tilslutte sig 4finances synspunkt om, at de virksomheder, som udbyder kviklån, skal have den fornødne tid til at indrette IT-systemer mv. på de nye regler. Justitsministeriet vil derfor fremsætte et ændringsforslag, som vil indebære, at lovens ikrafttrædelsestidspunkt ændres fra 1. juli 2016 til 1. januar 2017.

Justitsministeriet skal i øvrigt henvise til den kommenterede høringsoversigt vedrørende lovforslaget, jf. L 156 – bilag 1, hvor 4finances hørings svar er kommenteret under pkt. 2.1, 2.4 og 2.6.